

ת"פ 9274/01/20 - מדינת ישראל נגד יהודה כליפה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9274-01-20 מדינת ישראל נ' כליפה

לפני כבוד השופטת דנה אמיר
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשם יהודה כליפה

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד אייל לוי ומתמחה שירן חי

ב"כ הנאשם - עו"ד ירון אבני

הנאשם

גזר דין

רקע ותמצית כתב האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו, במפורט בכתב האישום אשר הוגש במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירה לפי סעיף 117(ב1) לחוק מס ערך מוסף התשל"ו-1975 (להלן: "**החוק**").
2. כמפורט בכתב האישום, בין השנים 2011 ועד 2015 פעלה קבוצה עבריינית, ביחד עם אחרים, לביצוע עבירות מס, עבירות הלבנת הון ועבירות נוספות, באמצעות הפצת מסמכים הנחזים לחשבוניות מס שהוצאו כדין, הגם שלא בוצעה עסקה כמפורט בהן (להלן: "**החשבוניות הפיקטיביות**") (להלן: "**הקבוצה**"). לצורך כך פעלה הקבוצה לאיתור וגיוס אנשים הנתונים במצוקה כלכלית, לשם רישומם כמנהלים או בעלי מניות בעשרות חברות קש באמצעותן הופצו החשבוניות הפיקטיביות. גיוס האנשים נעשה לרוב על ידי אחד, שלום מאיר.
3. במועד שאינו ידוע למאשימה, עובר לחודש יולי 2014, פנה שלום מאיר לנאשם והציע לו להירשם כבעליה של חברה מבלי שישלם תמורתה או ינהלה בפועל, כשכל שיידרש לעשות הוא לחתום על מסמכים בשם החברה, ולהציג עצמו כבעל החברה בעת הצורך. זאת בתמורה לתשלום חודשי בסך ₪6,000 במזומן. הנאשם קיבל את הצעת שלום מאיר ונרשם ביום 15.7.2014 כבעליה של חברת "די אנד טי טראסט קומפני בע"מ", ח"פ 513798728 (להלן: "**החברה**"). החל ממועד זה ועד ליום 25.2.2015 (להלן: "**התקופה הרלוונטית**"), פעל

הנאשם במטרה לאפשר הפצתן של 113 חשבוניות פיקטיביות (להלן: "החשבוניות הפיקטיביות שנמכרו").

4. במסגרת פעילותו זו התלווה הנאשם לאנשים מטעם הקבוצה, בין היתר, באסם עוקה ואברהם זגארי, בביקור באתרים שונים, נפגש עם רוכשי החשבוניות הפיקטיביות (להלן: "הקבלנים") והציג עצמו בפניהם כבעל החברה. במהלך הביקורים באתרים העביר הנאשם לקבלנים לכל הפחות 13 חשבוניות פיקטיביות, לאחר שמילא את פרטיו וחתם עליהן על פי הנחיות הקבלנים או אנשי הקבוצה, בידעו כי לא בוצעה עבודה בפועל או סופקו עובדים על ידי החברה כמפורט בחשבוניות הפיקטיביות שנמכרו. בתמורה לחשבוניות הפיקטיביות שהעביר, קיבל הנאשם המחאות מהקבלנים אותן פדה במזומן אצל נותני שירותי מטבע שונים בליווי והנחיית אנשי הקבוצה. לאחר מכן העביר את תמורת ההמחאות אל באסם עוקה, אשר החזיר לקבלנים את הסכום ששולם בניכוי עמלה.

5. הנאשם ידע כי במהלך התקופה הרלוונטית פנקסי חשבוניות החברה וחותמת החברה מצויים בידי מי מאנשי הקבוצה ומשמשים לצורך הפצת חשבוניות פיקטיביות נוספות על שם החברה, ולא עשה דבר על מנת לעצור זאת. במעשיו אלה, ומעצם רישומו כבעל חברה, אפשר הנאשם הפצתן של חשבוניות פיקטיביות שנמכרו על שם החברה בסך כולל של ₪14,102,340, כשסכום המע"מ הנובע מהן הוא ₪2,538,421. זאת בידעו כי חשבוניות אלו משמשות להגדלת הוצאות הקבלנים לצרכי מס הכנסה, ולניכוי בדיווחים התקופתיים של הקבלנים למע"מ. בכך פעל הנאשם במטרה לאפשר לאחרים להתחמק או להשתמט מתשלום מס.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

6. **ב"כ המאשימה** הפנה בפתח הטיעון לעונש לכך שתיק זה הוא חלק מפרשייה רחבת היקף, וציין כי הנאשם עמד בתנאי הסדר הטיעון שנחתם עמו. בנוסף, פירט את נסיבות ביצוע העבירה, וציין כי במסגרת ההתארגנות להפצת חשבוניות פיקטיביות על ידי הקבוצה הופעלו עשרות חברות קש שנרשמו על שם אנשי קש שונים, לרוב כאלה הנתונים במצוקה כלכלית, וכי החברה בה נרשם הנאשם כבעלים ובאמצעותה בוצעה העבירה היא אחת מהן. ב"כ המאשימה הפנה לחומרת העבירה שביצע הנאשם, אשר אפשר את הפצתן של 113 חשבוניות פיקטיביות וסייע להתארגנות להתחמק מתשלום מס בסך ₪2,538,421 והדגיש כי הגם שבעלי החברות היו לרוב בתחתית הפירמידה של הקבוצה, בלעדיהם לא ניתן היה לקיים את פעילות הפצת החשבוניות הפיקטיביות, והם מהווים חוליה משמעותית בשרשרת העבריינית.

7. ב"כ המאשימה הפנה לערכים המוגנים בעבירה אותה ביצע הנאשם ולמידת מעורבותו של הנאשם בפעילות הפלילית המתוארות בכתב האישום שאינה רבה, הפנה לפסיקה, וטען כי במקרה דנן מתחם העונש ההולם ביחס לעונש המאסר הוא בין 10 ל-30 חודשי מאסר בפועל. עתירת המאשימה היא למיקומו של הנאשם קרוב לתחתית מתחם הענישה, מבלי להתעלם מהרישום הפלילי (ת/1), משהנאשם הפיץ בעצמו רק 13 מתוך החשבוניות הפיקטיביות שנמכרו, בעוד שיתר החשבוניות הפיקטיביות הופצו על ידי אחרים. עוד הפנה להודיית הנאשם, חיסכון הזמן השיפוטי על ידו ופעולתו להפחתה חלקית של הנזק שגרם במעשיו כך ששילם ₪30,000 על חשבון המחדל, כמו גם לחלופי הזמן מאז ביצוע העבירה.

8. **ב"כ הנאשם** הפנה לכך שהנאשם הוא זה אשר יזם את הקשר אשר הביא להגשת כתב האישום נגדו, עת פנה למאשימה לאחר שנחקר בגין ביצוע עבירות וביקש לערוך הסדר טיעון, והודה למאשימה על התחשבותה בנאשם. בנוסף, הפנה לכך ש-13 החשבוניות הפיקטיביות שהוציא הנאשם בכתב ידו הביאו לגרעון מס נמוך יחסית, של

עשרות אלפי שקלים מקופת המדינה, תוך שהבהיר כי אין באמור כדי להסיר אחריות מהנאשם בגין הפצת 113 החשבונות הפיקטיביות הנוספות, אשר הוצאו כאשר הנאשם היה רשום כבעליה של החברה. ב"כ הנאשם הדגיש את מעמדו של הנאשם כאיש קש וטען כי נוצל ניצול ציני על ידי ראשי הקבוצה, פעל מתוך טיפשות, וחלקו בביצוע העבירות של הקבוצה כולה זניח ושולי.

9. הסנגור אישר כי הנאשם קיבל ₪6,000 לחודש מהקבוצה עבור שירותיו, אך טען כי יש להתחשב לקולא בענישה בטובת ההנאה השולית לה זכה, לעומת היקף העבירה. עוד ציין את מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם, בעת ביצוע העבירה שהיה לטענתו המניע לביצועה, והבהיר כי הנאשם מביע חרטה. ב"כ הנאשם ציין את חיסכון הזמן השיפוטי שבהודאת הנאשם, ואת התשלום בסך ₪30,000 אותו ביצע כחלק מהסדר הטיעון, למרות היותו בהליך של פשיטת רגל. ב"כ הנאשם הסכים כי עמדת המאשימה לעונש היא ברף הנמוך, אך טען כי גם רף זה מחמיר עם הנאשם לאור הנסיבות בעניינו. לדבריו, לאור העובדה שהנאשם שימש כאיש קש, ולאור מעורבותו המינימלית בביצוע המעשים, יש מקום להקל בעונשו ולגזור עליו עונש של לריצוי בעבודות שירות.

דבר הנאשם

10. הנאשם הביע חרטה על ביצוע העבירה ומסר שאמנם הובטח לו תשלום של ₪6,000 עבור שירותיו, אך בפועל לא קיבל את הכספים. עוד מסר כי בזמן ביצוע העבירה היה דר רחוב. הנאשם הבהיר שוב בדבריו כי הוא מבין את כתב האישום, הודה בו ומודה בו והוסיף כי אף העיד במשפט שהתנהל כנגד גורמים מתוך הקבוצה. לדבריו, עד להתפרצות נגיף הקורונה עבד בתחום החינוך המיוחד, ומאז מטפל בזקן באופן פרטי. בנוסף פירט שהוא סב לשבעה נכדים, גרוש ומבקש להתחיל בחיים חדשים. אשר לנסיבות הכלכליות, מסר כי משנת 2013 מצוי בהליך של פשיטת רגל וביקש התחשבות. לדבריו, הורתע באופן מלא ולא יחזור על ביצוע העבירה והוא מבין את חומרתה.

קביעת מתחם העונש ההולם

11. כאמור, הצדדים הגיעו במקרה זה להסדר טיעון (במ/1), לפיו בכל הקשור לעונש המאסר, תגביל המאשימה עתירתה לעונש בן 12 חודשי מאסר וההגנה תהיה חופשיה בטיעוניה, בכפוף לתשלום סך של 30,000 ₪ על ידי הנאשם. עוד הסכימו הצדדים על ענישה נלוות לנאשם בדמות מאסר על תנאי וקנס כספי לשיקול דעת בית המשפט. בעת הטיעון לעונש עדכנו הצדדים כי הנאשם פעל לביצוע התשלום בסך 30,000 ₪ כנדרש ועתרו לאימוץ הסדר הטיעון.

12. בע"פ 2021/17 **מצגר נ' מדינת ישראל** (30.4.2017) (להלן: "**עניין מצגר**") חזר בית המשפט העליון וציין את המדיניות התומכת באימוץ הסדרי טיעון והדגיש את יתרונותיהם, את האינטרס הציבורי שבבסיסם ואת תפקידם הראוי במערכת אכיפת החוק. הכלל הוא כי בית המשפט יטה לכבד הסדר טיעון ויתערב בו רק מטעמים המצדיקים זאת לאחר בחינתו במבחן האיזון אשר נקבע בע"פ 1958/98 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (25.12.2002) ובשים לב לכך שהשיקולים הנשקלים בעת עריכת הסדר טיעון אינם זהים בהכרח לאלה הנשקלים במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, ובכללם צפיית הנאשם כי הסדר הטיעון יאומץ. הדרך בה על בית המשפט לילך בעת גזירת דינו של נאשם אשר הורשע במסגרת הסדר טיעון לאחר תיקון 113 לחוק העונשין התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") נבחנה והובהרה בשורת פסקי דין מפי בית המשפט העליון. על פי הגישה הרווחת, גם מקום בו הסכימו הצדדים בהסדר טיעון על טווח ענישה, ובכלל זאת מקרה בו הסכימה המאשימה להגביל עצמה לעונש מסוים בעוד שההגנה חופשיה בטיעוניה, יש

לבחון את סבירותו של ההסדר במבחן האיזון בהתאם לאמות מידה מקובלות המעוגנות בתיקון 113 לחוק העונשין (עניין מצגר, פסקה 12 (30.4.2017)).

13. בע"פ 921/17 **אבו זעילה נ' מדינת ישראל** (28.5.2017) (להלן: "**עניין זעילה**") צוין שוב כי הוראות תיקון 113 לחוק העונשין אינן עומדות בסתירה לגישת האיזון הראוי וכי הערכאה הדיונית מוסמכת ונדרשת לבחון הסדרי טיעון על רקע מתחם הענישה ההולם. בית המשפט אף הבהיר את ההבחנה בין טווח ענישה, המשקף את כוח המיקוח של הצדדים לבין מתחם ענישה המשקף קביעה נורמטיבית של בת המשפט. **בעניין זעילה** דחה בית המשפט את הטענה לפיה שגה בית המשפט המחוזי משקבע מתחם ענישה שתקרתו גבוהה מהעונש שהוסכם שהמדינה רשאית לטעון לו וציין כי קבלת הטענה מסוג זה משמעה שלילת שיקול הדעת של בית המשפט, והיא מנוגדת להלכה הפסוקה. ראו עוד ע"פ 2745/18 **אבו שארב נ' מדינת ישראל**, פסקה 14 (8.8.2018), וע"פ 1548/18 **תום נתנאל גיא נ' מדינת ישראל**, פסקה 18 (23.11.2018). בראי המפורט, עניינו של הנאשם ייבחן לפי תיקון 113 לחוק העונשין, ולפיו אף יקבע העונש אשר יגזר עליו, בשים לב לטווח הענישה המוסכם, ולאחר בחינת סבירותו.

14. מתחם העונש ההולם נקבע בהתאם לעקרון המנחה בענישה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו, תוך התחשבות בערך החברתי אשר נפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה. כידוע, עבירות המס הכוללות כוונה להתחמק מתשלום מס ואף כאלה המבוצעות במטרה לסייע לאחר להתחמק מתשלום מס הן במדרג הגבוה של עבירות המס. יש לזכור, כשבעבירות על פי חוק מע"מ עסקינן, העונש לצד עבירת הסיוע לאחר זהה לעונשו של מי שמתחמק ממס הלכה למעשה, מה שמדגיש את החומרה שמייחס המחוקק לעבירה. הערכים המוגנים בעבירות המס הכוללות כוונה להתחמק מתשלום מס או לסייע לאחר כאמור, נוגעים לחשיבותה של הקופה הציבורית לכלכלת המדינה וביטחונה. כתוצאה מביצוע עבירות מהסוג הנדון נגרם באופן תדיר נזק רב לקופה הציבורית בפן הכספי וכן נפגע עיקרון השוויון בנשיאת נטל המס. המדובר בעבירות שביצוען קל וגיליון קשה, בבסיסן בצע כסף וביסודן מרמה. מדיניות הענישה בגין עבירות מסוג זה היא מחמירה בדרך כלל ומושפעת ממידת התחכום, משך ביצוע העבירות, השיטתיות שבביצוען וסכומי המס אשר נגזלו מהקופה הציבורית.

ראו: ת"פ (שלום ת"א) 13528-09-15 **מע"מ ת"א 1,2 נ' משהראוי** (21.12.2016) (להלן: "**עניין משהראוי**"), בת"פ (שלום ת"א) 9097-10-16 **מס קניה מע"מ ת"א נ' נמירובסקי** (12.06.2017) (להלן: "**עניין נמירובסקי**"), ת"פ (שלום ת"א) 62426-07-14 **מע"מ ת"א 1,2 נ' חליל** (10.5.2017) (להלן: "**עניין חליל**") ות"פ 15117-05-17 **מדינת ישראל נ' טל** (9.9.2019) (להלן: "**עניין טל**"). במקרים המוזכרים לעיל ציינתי כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים מתעצמת מקום בו המדובר בעבירה של הפצה או שימוש בחשבוניות פיקטיביות. ההוצאה והשימוש בחשבוניות כוזבות הוגדרו לא אחת כ"מכת מדינה" שיש להילחם בה מלחמת חורמה, ויש לתת לכך משקל בעת קביעת מתחם העונש וגזירת הדין. בערעור שהוגש על גזר הדין **בעניין משהראוי** הבהיר בית המשפט המחוזי כי לא בכדי כונו החשבוניות הפיקטיביות בפסיקה בשם "אבי אבות הטומאה" וכי המדובר "**בנגע קשה שפוגע בכל רבדי תשלום מס אמת**" (עפ"ג (ת"א) 6968-02-17 **משהראוי נ' מדינת ישראל - מע"מ ת"א** (24.4.2017) (להלן: "**עניין משהראוי- בית משפט המחוזי**").

15. **באשר לנסיבות ביצוע העבירה**, לנאשם מיוחסת עבירה אחת בגין ביצוע המעשים המפורטים בכתב האישום, ויקבע מתחם ענישה כולל לכלל המעשים. על פי עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, בתקופה הרלבנטית (בין 15.7.2014 ועד 25.2.2015), הופעל הנאשם על ידי אחרים (הקבוצה) כאיש קש תמורת ₪ 6,000 לחודש,

ונרשם כבעליה של החברה, על שמה ובמסגרתה הוצאו 113 חשבוניות פיקטיביות בסך כולל של 14,102,340 ₪, כשהמע"מ הנובע מהן בסך 2,538,421 ₪. הנאשם פעל בעצמו להוצאת 13 חשבוניות פיקטיביות מתוך החשבוניות הפיקטיביות המפורטות בכתב האישום, קיבל המחאות תמורתן, פדה את ההמחאות, והעביר את הכספים למי שהפעילו בביצוע העבירות, אשר החזירו את הכספים לקבלנים להם נמכרו החשבוניות הפיקטיביות ואשר נתנו את ההמחאות. במהלך התקופה הרלבנטית, החותמת ופנקסי החשבוניות של החברה היו מצויים בידי אותם אחרים שהפעילו את הנאשם, והנאשם ידע כי הם משמשים להוצאת חשבוניות פיקטיביות הניתנות לקבלנים לשם הגדלת הוצאותיהם בכזב לצרכי מס הכנסה ודיווח כוזב למע"מ, ולא עשה דבר על מנת לעצור זאת.

16. המדובר במעשים שבוצעו תוך תכנון ובתחכום. אמנם המדובר בתקופת ביצוע עבירה בת 7 חודשים, שאיננה ממושכת במיוחד, והנאשם על פי דבריו היה במצב כלכלי קשה באותה התקופה ודר רחוב. יחד עם זאת, אין להתעלם מכך שבכל עת יכול היה הנאשם להביא להפסקת ביצוע העבירה, אך הוא לא עשה כאמור. לא נעלם ממני שעל פי כתב האישום אותם אחרים אשר גייסו והפעילו את הנאשם, הפעילו גם אנשי קש נוספים בעשרות חברות לביצוע עבירות שונות שבבסיסן הוצאת חשבוניות פיקטיביות. בוודאי שחלקם של הוגי התוכנית העבריינית ומוציאיא לפועל גדול בהרבה מחלקו של הנאשם. יחד עם זאת, יש טעם רב בטענת המאשימה לפיה הגם שבעלי החברות בדמות הנאשם היו לרוב בתחתית הפירמידה של הקבוצה, בלעדיהם לא ניתן היה לקיים את פעילות הפצת החשבוניות הפיקטיביות, והם מהווים חולייה משמעותית בשרשרת העבריינית.

17. בפסיקה נקבע לא אחת כי עצם היותו של אדם איש קש אינו מקנה הנחה מפליגה בענישה, בדמות ענישה שאינה כוללת מאסר ממשי מאחורי סורג וברית, נוכח חומרת העבירות, הנזק הניכר מביצוען והיסוד הנפשי לצד העבירה. בתי המשפט שבו והבהירו כי קיימת חשיבות לענישה מרתיעה גם כנגד מוציאי החשבוניות הפיקטיביות במדרג הנמוך, וללא ההרתעה הנדרשת, מה ימנע מאותם אנשים להתפתות ותמורת כסף קל לבצע את העבירות, ואף להירשם כבעלי חברות ולהוציא בעצמם או להתיר לאחרים הוצאת חשבוניות פיקטיביות על שמם. ראו לשם הדוגמא רע"פ 4791/08 כהן נ' מדינת ישראל (9.2.2009) **"אדם המאפשר במודע כי יעשה בו שימוש כ"איש קש", היינו עומד בחזית העבירה על מנת שאליו תפנה האצבע המאשימה מה לו כי ילין על "שתוכניתו התגשמה"** וכן עפ"ג (ת"א) 51807-12-15 רשות המסים - מע"מ היחידה המשפטית לתיקים מיוחדים נ' לטין (9.3.2016)

18. בראי כך שהנאשם פעל לביצוע העבירה ממניע כספי ונרשם כבעלי החברה תמורת סך של 6,000 ₪ בחודש (בין אם קיבל תשלום בסופו של יום ובין אם לא), כשהלכה למעשה לא נדרש לבצע כל עבודה בפועל; לאור הפיתוי הגדול לביצוע העבירה בנסיבות אלה, וגם אם התפתה לביצועה לאור מצב כלכלי קשה; כשהגם שפעילותו האקטיבית של הנאשם בהוצאת החשבוניות פיקטיביות הייתה מצומצמת יחסית (הוצאת 13 חשבוניות בסכום שאינו גבוה ביחס לסכום הכולל), הנזק לקופה הציבורית שנגרם ממעשיו ממשי וכבד ועומד על סך של 2,538,421 ₪, גם אם על פני תקופה שאינה ארוכה במיוחד (משך כ- 7 חודשים) - המסקנה הברורה היא כי במעשיו פגע הנאשם פגיעה ממשית וחריפה בערכים המוגנים בעבירה אותה ביצע. בנסיבות אלה והגם שניתן משמעות להיות הנאשם איש קש, המדובר במשמעות מתונה, שאין בה כדי להפחית באופן ניכר ממידת החומרה והפגיעה בערכים המוגנים שיש ליחס למעשיו. בנוסף, אינני מוצאת לתת משמעות רבה לקולא לפער בין הנזק שגרם הנאשם במעשיו, לבין הסך של 6,000 ₪ שסוכם שיקבל ממפעיליו עבור שירותיו.

19. מבחינת הענישה הנוהגת עולה כי בדרך כלל, בסוג זה של עבירות, המערבות הפצה או שימוש בחשבוניות פיקטיביות, ובהיקפים ממשיים הדומים לזה שבעניינו, נגזר דינם של נאשמים למאסר מאחורי סורג וברית, תוך שבת המשפט מדגישים את חומרת העבירות, חשיבות ההרתעה ובכללה הרתעת הרבים, ובכורתו של האינטרס הציבורי על פני נסיבות אישיות. זוהי אף מדיניות הענישה הכללית גם כאשר המדובר בנאשמים שהם אנשי קש, למעט במקרים חריגים ויוצאי דופן. ראו והשוו:

- **עניין נמירובסקי** שם נדון עניינו של נאשם אשר פעל, בין היתר, לניכוי מס תשומות שלא כדין ללא אסמכתאות בסך של 1,233,384 ₪, לא ניהל פנקסי חשבוניות והוציא חשבוניות כוזבות שסכום המס הנובע מהן 249,600 ₪. מתחם עונש המאסר נקבע בין 14 ובין 36 חודשים. על הנאשם נגזרו 17 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי, קנס והתחייבות. בערעור, ע"פ 17327-07-17 (ת"א) **נמירובסקי נ' מדינת ישראל** (24.1.2018), לא מצא בית המשפט המחוזי להתערב בעונש המאסר אשר הושת, אך מצא להקל בקנס נוכח מצבו הכלכלי הקשה ונסיבותיו האישיות של הנאשם, תוך מתן משקל נוסף לטענה לפיה הנאשם לא נהנה מפירות מעשיו. באותו מקרה עלתה הטענה לפיה שימש הנאשם כ'קוף' או איש קש עבור אחרים.

- **עניין חליל**, שם נגזרו על הנאשם, שתפקד כאיש קש והורשע בניכוי והפצת חשבוניות פיקטיביות בסך כולל של 2,132,353 ₪, ואף עבר הליך שיקומי בקשר להתמכרותו לסמים, ואשר לא הסיר מחדלים, 15 חודשי מאסר וענישה נלווית. מתחם הענישה נקבע בין 12 ל- 30 חודשי מאסר.

- ראו גם מהעת האחרונה: רע"פ 4497/20 **אביבי נ' מדינת ישראל** (5.7.2020), שם נדחתה בקשת רשות ערעור של המבקש ביחס לעונש בן 16 חודשי מאסר אשר נגזר עליו, לצד ענישה נלווית, בגין ניכוי מס תשומות שלא כדין והוצאת 77 חשבוניות פיקטיביות במטרה לסייע לאחר להתחמק מתשלום מס בסך של מעל 1.5 מיליון ₪. מתחם הענישה נקבע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל. טענת המבקש כי יש להקל בעונשו בשל היותו איש קש נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי בערעור שהגיש. בהחלטת בית המשפט העליון מפי כב' השופט ג' קרא צוין כי לא הוכח שהנאשם היה איש קש וכי גם מביצוע העבירות שעניין הוצאת חשבוניות פיקטיביות גרף הנאשם עמלה כספית.

20. לאחר סקירת כלל המפורט לעיל, מתחם הענישה המוצע על ידי המאשימה, שבין 10 ו- 30 חודשי סביר והגיוני ואני מוצאת לאמצו. אבהיר כי מבלי להתעלם מטענות הסנגור בדבר חלקו השולי של הנאשם במערך הכולל של ביצוע העבירות על ידי הקבוצה, העובדה שבמרבית המקרים המפורטים בכתב האישום לא פעל באופן אקטיבי להוצאת החשבוניות הפיקטיביות והפער בין סכום העמלה לסכום העבירות, בראי הענישה הנוהגת, הערכים המוגנים אשר נפגעו, מידת הפגיעה בהם, ונסיבות ביצוע העבירות - עיקרון ההלימה וחשיבות ההרתעה והאינטרס הציבורי אינם מאפשרים את העמדת הרף התחתון של המתחם על פחות מ-10 חודשי מאסר בפועל, וממילא אף אינם מאפשרים קביעה לפיה בנסיבות הנדונות סוג העונש שייגזר על הנאשם יהיה מאסר לריצוי בעבודות שירות כעתירת הסנגור. למעלה מן הצורך אבהיר כי אלמלא חלקו השולי כאיש קש, מובן כי תחתית מתחם הענישה נקבעת ברף גבוה יותר באופן ממש.

21. באשר לקנס, כידוע, בסוג זה של עבירות, הקנס הוא ממין העבירה ומכאן החשיבות שבהטלתו. זאת אף על מנת ללמד שאין תועלת כלכלית מביצוע העבירות. בעת קביעת מתחם הקנס יש לתת את הדעת לכלל הנסיבות

המפורטות לעיל ולצד זאת גם למצבו הכלכלי של הנאשם. במקרה זה, נתתי דעתי לכך שהנאשם מצוי בהליך פשיטת רגל ואף לכך שחרף קשיו הכלכליים פעל לתשלום סך של 30,000 ₪, על חשבון הנזק שנגרם לקופה הציבורית. הגם שמדובר בסכום זעום ביחס לנזק שנגרם, יש במעשיו כדי ללמד על חרטה וניסיון לתקנו. בנוסף, שקלתי את הקושי הכללי ובפרט הכלכלי לכלל האוכלוסייה במדינה בימים אלה, לאור התפשטות נגיף הקורונה, ואת העובדה שהנאשם נאלץ בשל כך להפסיק עבודתו בתחום החינוך המיוחד, ומאז התפשטות הנגיף מטפל בזקן באופן פרטי. כמו כן, נתתי משקל לכך שהנאשם מנסה כיום לשקם את חייו. בראי כלל המפורט לעיל, מצאתי להעמיד את מתחם הקנס בין 30,000 ₪ ו- 80,000 ₪.

הנסיבות הקונקרטיות לנאשם

22. במקרה דנן אין מקום לחריגה לקולא או לחומרה מהמתחמים אשר נקבעו. הנאשם יליד שנת 1970, גרוש וסב לנכדים. אין ספק כי כל עונש שייגזר עליו ישפיע גם על יקיריו. עיון **בת/1**, הרישום הפלילי של הנאשם, מלמד על קיומן של עבירות פליליות בעברו, בין היתר עבירת מרמה, אשר התיישנו. מהרישום הפלילי ניתן אף ללמוד כי מאז ביצוע העבירות המפורטות בו ועד היום, למעט העבירה בה הורשע הנאשם בתיק הנדון, לא הורשע הנאשם בביצוע עבירות נוספות.

23. הנאשם הודה ונטל אחריות לביצוע העבירות ובכך חסך זמן שיפוטי יקר, ועניין זה יישקל לזכותו. לקולא אף תישקל העובדה שהנאשם הוא זה אשר פנה למאשימה לאחר החקירה וטרם הגשת כתב האישום בבקשה לערוך הסדר טיעון, ואף העיד כעד תביעה לדבריו שלא נסתרו, במסגרת הפרשה בעניין נאשמים אחרים.

24. התנהלותו הכוללת של הנאשם מלמדת על נטילת אחריות אמתית, ובהקשר זה חשוב לשוב ולציין כי כחלק מהסדר הטיעון פעל הנאשם לתשלום 30,000 ₪ על חשבון הנזק שגרם במעשיו לקופה הציבורית. כידוע, לתיקון הנזק הכספי בסוג זה של עבירות משמעות רבה לעניין הענישה ויש בה כדי ללמד על חרטה כנה מצדו של נאשם (רע"פ 7851/13 **חדר עודה נ' מדינת ישראל** (3.9.2015)). אמנם, במקרה זה המדובר תשלום סכום זעום (בסך 30,000 ₪) ביחס להיקף הנזק שגרם הנאשם במעשיו וכידוע, אי יכולתו של הנאשם לרפא את מחדלי העבירות או אי יכולת לגבות את סכום המחדל מידי אינו מהווה שיקול להקלה בעונש (ע"פ 977/13 **אודיז נ' מדינת ישראל** (20.2.2013)). למרות זאת, יש בביצוע התשלום, בפרט לאור מצבו הכלכלי הקשה, והיותו בהליך פשיטת רגל (ובשים לב לעובדה שלא הרוויח לכיסו את הסכומים המפורטים בכתב האישום), כדי ללמד על נטילת אחריות וחרטה שאיננה רק מהפה החוצה. מאמציו של הנאשם והתשלום שביצע יבואו גם הם בחשבון לקולא בעת מיקום עונשו של הנאשם בגדרי מתחם הענישה (ראו עפ"ג (ת"א) **כובאני נ' מיסוי וכלכלה** ועפ"ג (ת"א) **אלבחר נ' מדור תביעות מס הכנסה תל אביב** (3.10.2018) אשר נשמעו במאוחד).

25. נתתי דעתי גם לרצונו של הנאשם להמשיך בחייו, ולחלוף הזמן מאז ביצוע העבירה, בשנים 2014-2015, כשכתב האישום הוגש רק בחודש ינואר 2020, כפי שב"כ המאשימה הצביע בעצמו, וגם עניין זה יישקל לקולא בין שיקולי הענישה.

26. לבסוף, נתתי דעתי לשיקולי הרתעה, ובכלל זאת הרתעת הרבים, כנדרש בסוג זה של עבירות. כפי שנקבע ברע"פ 9004/18 **יצחקי נ' מדינת ישראל** (31.12.2018):

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק,

עמוד 7

בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל (וראו: רע"פ 5823/09 באשתי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.8.2009); רע"פ 5308/18 ג'בארין נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 11 להחלטתי (18.7.2018)).

27. סוף דבר, בראי כלל הנסיבות המפורטות לעיל והשיקולים לקולא אשר פורטו, מצאתי במקרה מיוחד זה למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה חרף אי תיקון הנזק הכספי שגרם במעשיו, ואני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלקמן:

- א. מאסר בפועל לתקופה של 10 חודשים.
- ב. מאסר על תנאי למשך 9 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מס מסוג פשע.
- ג. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מס מסוג עוון.
- ד. קנס בסך 30,000 ₪ או חודשיים מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-24 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, כשהראשון בהם ביום 15/10/20. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

זכות ערעור כחוק תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, י"ד אב תש"פ, 04 אוגוסט 2020, במעמד הצדדים.